

Imponerende gast in de winter: de grote zilverreiger

Mus 'thuis' bij de zwaluw

Boenen en poetsen
voor de kluten

Inhoud

Foto: Kerstin de Haan

Broedvogels in de Hekslootpolder

- 3 Van de voorzitter
- 4 Getelde broedvogels
- 6 Klutenplas uitgelicht (2)
- 7 Ringmus kiest nieuw onderkomen
- 8 Wintergast in de polder

Foto: Kerstin de Haan

Wintergast in de polder

- 9 Frustrerend voorjaar weidevogelbeschermers
- 10 Colofon + Regionale Vogeldag 2019
- 11 Puzzel
- 12 Natuurweetjes

Foto: Peter Davids

Regionale Vogeldag 2019

Handen-uit-de-mouwen

De vereniging draait op vrijwilligers. Wil je jouw competenties beschikbaar stellen voor het behoud van de Hekslootpolder? Wij zijn op zoek naar jouw enthousiaste bijdrage in de functie van:

• Jaarrondtellers

We zoeken nog naar tellers van alle vogels in de Hekslootpolder. Om mee te doen aan de tweewekelijkse vogeltellingen is enige vogelkennis wenselijk, maar al doende leert men. Het is ook gewoon lekker om buiten te zijn.

• Onze vereniging zoekt ook vrijwilligers voor:

- herstel van het rietscherm bij de vogelkijkhut
- het opschonen van de kluteneilandjes
- onderhoud visdiefvlotjes
- assistentie bij evenementen om leden te werven
- schoonmaakacties in de Hekslootpolder

Als tegenprestatie proberen we zo nu en dan een 'bestuursuitje' te organiseren. Maar het delen van de kennis en het bereiken van een mooi resultaat is de werkelijke beloning!

Aanmelden?

Ga naar: www.hekslootpolder.nl > over ons > vacatures

Steun onze vereniging de Hekslootpolder

Ook lid worden?

Draagt u onze vereniging een warm hart toe, maar bent u nog geen lid? Hoe meer leden wij hebben, des te groter onze invloed is als gesprekspartner bij de gemeente Haarlem en het recreatieschap Spaarnwoude.

Voor € 5 per jaar bent u al lid.

Uw gezinsleden kunnen dan lid worden voor slechts € 1 per gezinslid per jaar.

Kijk voor meer informatie op www.hekslootpolder.nl onder het kopje > Aanmelden.

Van de voorzitter

► In het vorige Hekslootnieuws vroegen we leden voor onze **'Handen-uit-de-mouwen-groep'**. We zijn blij dat we met 17 personen aan de gang konden. Onder andere is het vossenraster weer neergezet en zijn de eilandjes in de klutenplas weer opgeschoond.

Foto: Jan Dirk Bol

► Werk in klutenplas

Volgend voorjaar gaan we weer wat werkzaamheden doen in de klutenplas. We willen o.a. het worteldoek vervangen. Het worteldoek moet voorkomen dat er begroeiing komt op de met grind bedekte eilandjes, maar de mest van de ganzen maakt dat er heel snel een bosschage ontstaat. De wortels drukken door het oude doek en maken het opschonen een moeizame taak. Vandaar dat we het nu rigoureuus gaan aanpakken: per eiland het worteldoek vervangen..

► Vossenrasters

De vossenrasters zullen komend voorjaar ook weer neergezet worden, al zal de opzet waarschijnlijk wat anders worden. Het idee is de rasters (of draden) middenin de sloten te laten lopen. Het is gebleken dat de vos nog slimmer is dan gedacht,

want op het land werden de onderste - niet onder stroom staande - draden doorgebeten. Eenmaal in het afgerasterde deel werden alle nesten geplunderd; van succesvol naar niets. We moeten ook nog iets doen aan de menselijke vernielers: de zonnepanelen die stroom opwekken voor het schrikdraad werden gestolen; dan houdt alles op.

Voor de werkzaamheden hopen wij weer op uw aanwezigheid.

► Noord-Akendam

Buiten het gegeven dat de op Noord-Akendam wonende kerkuilen 4 uilskuikens hebben grootgebracht en de natuuronderzoeken zijn afgerond, is het wachten op de vergunning van de Gemeente. De plannen zijn reeds ingediend, maar er is nog geen beslissing vernomen.

► Spaarnelanden

We zijn wat het behoud van de Hekslootpolder betreft gewend alleen te werken en alleen te vechten. Vreemd vond ik de uitnodiging van Spaarnelanden dan ook om een 'inspiratiemiddag' over de Hekslootpolder bij te wonen. Aanwezig waren vertegenwoordigers van de Gemeente, Landschap Noord-Holland, het Recreatieschap, Vogelwerkgroep, het WBE, Peter, Tom en ik. Het gesprek ging over de toekomst van de Hekslootpolder. De opsomming van zaken en werkzaamheden in ons gebied kwam me bekend voor; heel veel zaken betroffen werkzaamheden van de Vereniging. Mijn basishouding was die van achterdocht over alles wat er gedaan werd, maar achteraf moet ik misschien wel blij zijn dat het in stand houden van het gebied niet meer alleen aan onze vereniging is voorbehouden. Als zoveel groepen hun aandacht, tijd en misschien zelfs geld aan de Hekslootpolder willen besteden, gaan we de goede kant op.

Martin van de Pavert

Foto's van links naar rechts: Jan Dirk Bol • Nora Leungen • Ellen van de Pavert

Geteld: de broedvogels in de Hekslootpolder

Hoeveel broedvogels zijn er eigenlijk in de Hekslootpolder? Dat weet je pas na een zorgvuldige inventarisatie. En dus trokken Andries Kamstra en Marcel Slaterus dit jaar de polder in om de broedvogels te tellen, soms vergezeld door Bonnie van der Hulst. In totaal gingen ze zeven keer bij het krieken van de dag op pad in de maanden maart, april en mei.

Jonge grauwe ganzen

Methode

De tellingen gebeuren volgens de Broedvogelmonitoring-methode (BMP). Hierbij verzamelen we waarnemingen van vogels die zich zo gedragen dat je een territorium kunt verwachten. Om welke gedragingen gaat het? Denk aan bijvoorbeeld zang, nestbouw, broeden of het aanvliegen met voedsel. Deze waarnemingen hebben elk hun eigen gewicht. Om tot de conclusie te komen dat een vogel een territorium heeft, zijn bijvoorbeeld meerdere, in tijd verspreide, waarnemingen nodig van een zingende vogel. Maar één enkele waarneming van een vogel die een nest bouwt of erop zit, is voldoende om een territorium vast te stellen. Het aantal territoria is een maat voor het aantal broedvogels. Maar het aantal territoria zal in veel gevallen het daadwerkelijke aantal broedende vogels overschrijden. Mogelijk zal niet iedere zingende vogel een partner aan zich weten te binden. Over broedsucces zegt deze methode

ook niets. Een vogel die broedend wordt waargenomen, kan later bijvoorbeeld het slachtoffer worden van predatie. Toch is de BMP-methode de gebruikelijke methode om broedvogels te inventariseren. Het is meestal simpelweg ondoenlijk om alle nesten op te sporen en de vorderingen van een legsel te volgen. Bovendien zou een dergelijke werkwijze veel verstoring veroorzaken. Maar het is dus wel goed om te bedenken, dat wanneer uit BMP blijkt dat er zes territoria van blauwborsten zijn in de Hekslootpolder, dit niet automatisch betekent dat er ook zes paartjes blauwborsten hebben gebroed en jongen hebben grootgebracht.

Resultaten weidevogels

Het aantal territoria van typische weidevogels zoals kievit, grutto, tureluur en scholekster in de Hekslootpolder is nog maar een schim van wat het enkele decennia geleden was. Veldleeuwerik en watersnip zijn lang geleden al als vaste

broedvogel verdwenen. Dit beeld volgt de landelijke trend: het gaat slecht met de weidevogels in Nederland. In de Hekslootpolder zijn de aantallen weidevogels ook in de laatste vijf jaar verder afgenomen. Een paartje grutto's heeft vorig jaar nog jongen grootgebracht, maar dit jaar is dat geen van de overgebleven paartjes gelukt. Ondanks maatregelen zoals uitgesteld maaien, een meer diverse begroeiing en een raster tegen predatie door de vos zijn er geen jongen geboren. Om onduidelijke redenen hebben de grutto's het gebied voor het eind van het broedseizoen verlaten. Van de zeven paartjes kieviten is dit jaar slechts één paar met jongen waargenomen. Van tureluur én scholekster werd één territorium vastgesteld, maar of dit tot een succesvol broedgeval heeft geleid, valt zeer te betwijfelen. Bij de Klutenplas, ook in het afgerasterde gedeelte, was het broedsucces van de daar broedende vogels hoger. Op de eilandjes hadden zeker elf kluten een

Aantal territoria in de Hekslootpolder					
	1990		2015	2016	2018 2019
Weidevogels					
Kievit	97		20	16	4 7
Grutto	40		8	4	3 3
Tureluur	24		7	4	3 1
Scholekster	19		7	5	0 1
Kluut	-		-	-	2 11
Veldleeuwerik	3		0	0	0 0
Graspieper	4		1	2	7 3
Watervogels					
Fuut	3		5	4	2 2
Knobbelzwaan	1		3	2	2 2
Nijlgans	1		3	5	3 7
Bergeend	8		9	9	9 1
Slobeend	10		4	4	0 0
Krakeend	6		17	19	22 22
Wilde eend	33		42	38	15 24
Wintertaling	1		0	1	0 0
Kuifeend	2		7	5	1 1
Meerkoet	37		29	32	17 14
Waterhoen	13		5	7	7 5
Grauwe gans	0		7	7	55 41
Canadese gans	0		3	1	5 1
Rietvogels					
Rietzanger	2		27	25	22 17
Kleine karekiet	12		5	6	29 14
Rietgors	5		22	12	15 19
Snor	-		-	-	0 1
Bosrietzanger	1		3	3	5 5
Blauwborst	0		2	3	5 6
Waterral	0		1	2	0 0

territorium en vanaf juni waren soms tot wel vijftien foeragerende jonge vogels zichtbaar. Ook twee paartjes kokmeeuwen en drie paartjes visdieven profiteerden van deze veilige broedplek.

Resultaten watervogels

De watervogels geven een wisselend beeld. Van de toch al schaarsere soorten zoals slobeend en wintertaling zijn de afgelopen twee jaar geen territorium vastgesteld. De aantallen wilde eenden, kuifeenden en meerkoeten zijn afgenomen. De aantallen territoria van krakeenden en ganzen zijn gestegen. Van de voor de Hekslootpolder zo typerende bergeend, die broedt in de bunkers van de waterlinie, is dit jaar slechts één paartje met jongen waargenomen. Deze bunkers liggen buiten het omrasterde gebied en het lijkt aannemelijk het lage broedsucces van deze vogels te wijten aan predatie door de vos.

Resultaten rietvogels

Ook met de rietvogels gaat het goed in het gebied. Van de waterral zijn de afgelopen twee jaar weliswaar geen territoria vastgesteld, maar de aantallen territoria van rietzanger en rietgors zijn groot en stabiel. De aantallen bosrietzanger en blauwborst lijken iets te zijn toegenomen en het aantal kleine karekieten is zelfs flink toegenomen. Nieuw voor het gebied is een snor die tijdens het broedseizoen gedurende een periode van ongeveer een maand regelmatig zijn zang liet horen bij het Assendelvevoetpad.

Marcel Slaterus

Vogelkennis? Meld u aan als teller!

Heeft u een goede kennis van vogelherkenning? En wilt u tijd investeren in het monitoren van aantallen broedvogels? Op Sovon.nl vindt u meer informatie over BMP en kunt u zich opgeven als teller. In onze regio zijn nog genoeg interessante gebieden die op een teller wachten.

bergeenden

scholekster

knobbelzwaan

canadese gans met pullen

waterhoen

Foto's: Kerstin de Haan

De Klutenplas uitgelicht (2)

De klutenplas biedt veel vogelleven, maar vereist ook heel wat onderhoud van onze vrijwilligers. Dit jaar was het niet anders...

Schoonmaakoperatie

In het voorjaar hebben de vrijwilligers de kluteneilanden en het vlot weer vrijgemaakt van ganzenpoep en onkruid. Dat doen ze door veel water over het grind te spoelen en op hun knieën het onkruid te plukken. Het is even hard buffelen! Maar als dan op 18 maart de eerste 10 kluten de klutenplas bezoeken, is dat weer een hele goedmaker.

Dan volgt 14 dagen later het bericht dat er 17 kluten zijn gespot: een heel mooi aantal. Meestal zijn er 6 klutenpaartjes op de eilanden. Dus is de vraag of het er dit jaar meer zullen zijn. Een klutenkolonie is gebaat bij grotere aantallen om predatoren (meeuw, reiger, kraai en kiekendief) af te kunnen schrikken en te verjagen. Dus wat dat betreft, hoe meer kluten in de plas hoe meer jongen er groot kunnen worden gebracht. Andere jaren zagen we aantallen van 11 pullen scharrelen in de klutenplas waarvan er slechts 4 vliegvlug werden.

Wisselende aantallen

Het gaat snel. Op 20 april worden er zelfs 30 kluten gespot. En op 5 mei worden er 14 nesten gemeld. Dat begint er op te lijken! Dan gebeurt er

weer iets onvoorspelbaars waardoor veel kluten worden verstoord en elders hun heil zoeken. Een 6-tal kluten blijft op de nesten zitten en daarna worden er nog meer broedgevallen genoteerd. Uiteindelijk is de totaalscore 14 nesten. En dat is een mooi aantal. Op 6 juni worden er 4 grote juveniele kluten en 7 pullen kluut waargenomen en op 23 juni nog 4 pullen, 3 juveniel en 4 kluten waarvan nog 1 paar broedend. De visdiefjes laten zich die dag ook goed zien met 6 pullen, 8 adulte en 1 nestelend op de eilandjes. En ook is er een paartje tureluur en 2 paar kleine pleviertjes die vergeefs een nestpoging wagen, maar verdreven worden door de bergeenden. Al met al: veel leven op de klutenplas. En dat maakt het zeker de moeite waard om je er een dagje voor in het zweet te moeten werken.

Peter Davids

Foto's van boven naar beneden: Kerstin de Haan • Jan Dirk Bol

Ringmus kiest voor Huiszwaluwkolonie

Al jaren volgen de Vogelwerkgroep en de Vereniging Behoud de Hekslootpolder de stand van de Huiszwaluwen in respectievelijk Zuid-Kennemerland en de Hekslootpolder. Binnen dat kader tel ik al jaren de aantallen Huiszwaluwen in een deel van Haarlem-Noord en Spaarndam.

Vanaf 2006 ontstond er een nieuwe kolonie Huiszwaluwen onder de dakrand van een woningblok langs de Vondelweg in de bocht richting het Vogelhospitaal. De kolonie ontwikkelde zich snel: van 17 nesten in 2006 en 36 in 2007 tot rond de 50 nesten in de afgelopen jaren.

Bij mijn rondgang dit jaar op 24 juli viel me op dat een mus zich ophield op een van de poepplankjes onder 3 zwaluwnesten. Even later zag ik deze mus naar een van de nesten vliegen en erin verdwijnen. Ik liep erheen en zag tot mijn verbazing dat er een Ringmus uitkwam en naar de Hekslootpolder vloog. In het kwartier daarop gebeurde er niets. Was het een eenmalige actie van een brutale Ringmus of had deze mus net zijn partner afgelost? Ik besloot nog een keer terug te komen om te zien of de Ringmussen zich er nog ophielden.

Op 8 augustus stond ik met verrekijker en fototoestel voor het nest. Het duurde niet lang voordat de Ringmussen verschenen en ze regelmatig naar en van het nest vlogen. De geslachten van deze soort zijn precies gelijk, maar het was duidelijk dat het hier om een paar ging dat de jongen in het nest voerde. De twee kunstnesten die ernaast hingen werden bewoond door Huiszwaluwen die ook af en aan vlogen bij het voeren van hun jongen. De vogels leken zich niets van elkaar aan te trekken. Het is voor zover ik weet de eerste keer dat er hier een Ringmus broedde in een Huiszwaluwnest. Een verrassende en grappige ervaring.

Tom van den Boomen

Foto's: Tom van den Boomen

Wintergast in de polder

'Mevrouw, is dat nou een zwaan in de verte of een lepelaar?' Het voordeel van een verrekijker is dat je medewandelaars in de Hekslootpolder snel uit de brand kunt helpen. Even turen en het is duidelijk over welke witte vogel we het hier hebben. Steeds vaker blijkt het dan tot grote verrassing van de vraagsteller te gaan om de grote zilverreiger. Of 'witte reiger', zoals velen hem logischerwijs noemen.

Trouwe wintergast

Was de grote zilverreiger voorheen een vogel die de Hekslootpolder slechts zelden bezocht, de laatste jaren is hij er steeds vaker te zien en kunnen we hem wel als vaste (winter)gast bestem-

pelen. Op waarneming.nl wordt de grote zilverreiger in dit gebied dan ook zeer regelmatig gemeld. De stilte in meldingen tussen maart en september zou kunnen bevestigen dat we hier te maken hebben met grote zilverreigers

afkomstig uit Zuidoost-Europa, die in steeds groteren getale overwinteren in Nederland. De landelijke aantallen zijn in oktober het hoogst.

Drie tegelijk

Meestal zie je in onze polder slechts één grote zilverreiger in de weilanden en slootjes foerageren, maar op een excursie-ochtend van de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland afgelopen jaar telden we er maar liefst drie tegelijk! Er is blijkbaar voldoende aanbod van voedsel zoals visjes, muizen, kikkers en mollen dat hem steeds doet terugkomen.

Hoopvolle ontwikkeling

Het gaat goed met de grote zilverreiger in Nederland, mede door toename van de kwaliteit van moerasgebieden en beschermende maatregelen. De Oostvaardersplassen huisvesten weliswaar de enige grote kolonie in Nederland, maar deze is stabiel en breidt zich langzaam uit naar andere gebieden. In 2017 is de soort van de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels gehaald.

Kerstin de Haan

Foto's: Kerstin de Haan

Een frustrerend voorjaar voor de weidevogelbeschermers

Vorig jaar startten wij met elektrische rasters in de Hekslootpolder tegen de vossenpredatie. Dit jaar hadden we de ambities wat opgeschroefd.

Omrastering

Vorig jaar waren er afzonderlijke rasters voor de Klutenplas en voor enkele percelen richting Slaperdijk. Dit jaar maakten we er één groot omheind gebied van. Daarbij bracht de Groenploeg van Landschap Noord-Holland langs het voetpad een dradensysteem aan. Aanleg hiervan was door de vele hekken tijdrovend, maar het onderhoud is weer wat simpeler dan met rasters omdat er eenvoudig onder de draad gemaaid kan worden. Richting Noorderbegraafplaats was, net als vorig jaar, ook een groot perceel omrasterd.

Begin mei werd toch weer een doorgebeten grondpees (waar geen stroom op staat) gevonden op een plek waar het raster niet tegen het water aan staat...

Meer maatregelen tegen de vos

In het vroege voorjaar hebben de vrijwilligers van de vereniging ook een hekwerk op de dam in de Liniesloot aangebracht om het de vossen wat lastiger te maken. Aan de voor de weidevogels zo noodzakelijke openheid van het gebied wordt jaarlijks gewerkt door opschot van boompjes weg te halen en riet te maaien.

Hoopvol begin

Het leek tot eind april allemaal op rolletjes te lopen. De grutto's waren weer met 3 paar op hun bekende plekje aan het voetpad aan het broeden. En half april waren er 7 paar kieviten aanwezig waarvan 4 met een nest en 1 met jongen. De eilandjes in de Klutenplas waren ook weer goed bezet met kluten, visdieven, kokmeeuwen, een nijlgans en een paartje bergeenden die allen succesvol jongen hebben grootgebracht.

Maar...

Met de weidevogels liep het echter slechter af: de grutto's waren begin mei opeens verdwenen, oorzaak onbekend. Langs het raster bij de begraafplaats werd regelmatig een vos met de cameraval geflitst en het raster leek het dier buiten te houden. Begin mei werd toch weer een doorgebeten grondpees (waar geen stroom op staat) gevonden op een plek waar het raster niet tegen

het water aan staat: binnen een week was er geen kievit in het gebied meer te bekennen. In dit deel van de polder, waar geen sloten zijn, zal de vos toch met bejaging moeten worden geweerd. Als klap op de vuurpijl werden eind mei de twee zonnepanelen met accu's, die langs de Liniesloot stonden, gestolen. Tsja, als we ook nog menselijke predatoren moeten gaan bestrijden, dan wordt het wel heel ingewikkeld.

Succes bij Klutenplas

Uiteraard gooien we niet meteen de handdoek in de ring, want zeker voor de Klutenplas heeft het elektrische raster heel goed gewerkt de afgelopen jaren. Voor de rest van het gebied moeten we kijken wat effectief kan zijn. Technisch gezien kan alles (kijk maar eens in Artis), maar inspanning en resultaat moeten wel enigszins in balans zijn.

Andries Kamstra

Foto: Andries Kamstra

Het Hekslootnieuws is een uitgave van de Vereniging Behoud de Hekslootpolder

REDACTIEADRES
redactie@hekslootpolder.nl

SECRETARIAAT
secretariaat@hekslootpolder.nl

LEDENADMINISTRATIE
Zaenenstraat 165
2022 CN Haarlem
ledenadministratie@hekslootpolder.nl

BANKREKENINGNUMMER
NL87 INGB 0005 0389 62

VOORZITTER
Martin van de Pavert
voorzitter@hekslootpolder.nl

REDACTIE
Peter Davids
Kerstin de Haan
Peter van der Mark
Nel Pronk

VORMGEVING + DTP
Nora Leungen

DRUK/VERZENDING
Drukkerij Gravé
3962 MC Wijk bij Duurstede
Oplage: 1.000 ex.

AAN DIT BLAD WERKTEN MEE
Jan Dirk Bol
Tom van den Boomen
Andries Kamstra
Martha van der Lem
Ellen van de Pavert
Martin van de Pavert
Marcel Slaterus

FOTO OMSLAG
Kerstin de Haan
Grote zilverreiger in de polder

Bezoek ook onze site
www.hekslootpolder.nl

Vereniging Behoud
De Hekslootpolder

Foto: Kerstin de Haan

Regionale Vogeldag 2019

Op zondag 12 mei, Moederdag, was het weer zover: vroeg uit de veren om te helpen met het opbouwen van de Regionale Vogeldag bij Fort Benoorden Spaarndam.

Vroege vogels. De vereniging had een kraam met informatie toegezegd, maar ondanks een oproep in het Hekslootnieuws stond ik er alleen voor die dag. Gelukkig was het zonnig en droog weer. En bij aankomst om 07.00 uur stond de eerste groep fietsers al klaar om weg te rijden voor de eerste vogelexcursie op deze dag. Kraampjes moesten nog worden opgezet en ingericht, fietsenrekken geplaatst, informatieborden opgehangen etc. Maar om 09.00 uur stonden we helemaal klaar.

Activiteiten. Er was zeer veel te beleven in en om het fort: verhalenvertellers, video-presentatie, bezichtiging fort, vogelexcursies door het munitiebos, uilenballen pluizen met verrassend kleine botjes, skeletjes en scheldtjes en nog veel meer. Ook werd een Big Sit gehouden om alle vogels op deze dag te

tellen. Met z'n allen kwamen we op ruim 100 soorten rondom het Landje van Gruijters. En dat is zonder de zeearend die deze dag boven Spaarndam gespot is.

Meer bezoek gewenst. Alles was goed georganiseerd en het weer was ons gunstig gezind. Ik telde zo'n 80 kinderen met hun ouders die actief aan de attracties meededen. Al met al waren er 300 tot 350 bezoekers deze dag: dat is eigenlijk te weinig voor alle inzet en organisatie. Maar hoe krijg je meer publiek? Volgend jaar geven we er meer publiciteit aan en organiseren we het niet op Moederdag, maar op zondag 19 april. Voor de vereniging konden we 9 nieuwe leden inschrijven.

Meer informatie over de Regionale Vogeldag vindt u op www.100procentkluut.nl.

Peter Davids

Foto: Peter Davids

WOORDZOEKER

- AKKERMUNT
- ALOE
- ASTER
- BONENKRUID
- BREM
- DOTTERBLOEM
- EDELWEISS
- ESDOORN
- FRESIA
- GANZENVOET
- HAZELAAR
- JASMIJN
- KAMPERFOELIE
- KARWIJ
- KEIZERSKROON
- KLAVER
- KLEIN HOEFBLAD
- KLIMOP
- KOEKOEKSbloem
- KORENBLOEM
- KRUISBES
- LENTEANEMOON
- LIGUSTER
- LINNAEUSKLOKJE
- LOOK
- MARJOLEIN
- PAARDENBLOEM
- PAARDENKASTANJE
- PIOENROOS
- RIET
- ROGGE
- TEUNISBLOEM
- TULP
- VERGEET-MIJ-NIETJE
- WATERLELIE
- ZONNEBLOEM

De overgebleven letters vormen een zin.

M	E	O	L	B	S	I	N	U	E	T	N	K	P	L	U	T	P	S	
E	A	K	K	E	R	M	U	N	T	A	O	L	O	I	K	G	A	E	
O	D	P	A	A	R	D	E	N	B	L	O	E	M	G	R	A	A	J	
L	R	E	G	G	O	R	I	O	Z	O	R	I	I	U	U	N	R	K	
B	A	K	L	A	V	E	R	O	L	E	K	N	L	S	I	Z	D	O	
N	A	N	E	W	L	R	N	E	U	B	S	H	K	T	S	E	E	L	
E	L	P	I	O	E	N	R	O	O	S	R	O	W	E	B	N	N	K	
R	E	E	J	T	E	I	N	I	J	M	T	E	E	G	R	E	V	K	S
O	Z	R	S	B	A	I	S	E	R	F	Z	F	T	K	S	O	A	U	
K	A	A	L	L	N	I	J	M	S	A	J	I	B	E	T	O	E	S	E
M	H	O	K	A	M	P	E	R	F	O	E	L	I	E	O	T	T	A	
K	E	I	L	E	L	R	E	T	A	W	K	A	R	W	I	J	D	A	N
M	J	E	B	O	N	E	N	K	R	U	I	D	K	O	O	L	N	N	
K	O	E	K	O	E	K	S	B	L	O	E	M	B	R	E	M	J	I	
N	R	O	O	D	S	E	N	O	O	M	E	N	A	E	T	N	E	L	

© DENKSPORT PUZZELBLADEN

Ook lid worden? Draagt u onze vereniging een warm hart toe, maar bent u nog geen lid? Hoe meer leden wij hebben, des te groter onze invloed is als gesprekspartner bij de gemeente Haarlem en het recreatieschap Spaarnwoude.

Voor € 5 per jaar bent u al lid. Uw gezinsleden kunnen dan lid worden voor slechts € 1 per gezinslid per jaar. Kijk voor meer informatie op www.hekslootpolder.nl onder Aanmelden.

Natuurnieuws

Foto: Kerstin de Haan

wist u dat ...

... 2019 een topjaar was voor de Grauwe Klauwier?

Gesteund door het droge warme zomerweer is er sprake van een groot broedsucces en veel terugkerende jongen van het vorig jaar. In het Bargerveen in Drenthe werden 65 broedparen vastgesteld. Dit is een toename van 20% en het hoogste aantal broedparen in deze eeuw.

... vogels graag slapen in een kale nestkast?

En zeker in de winter als het guur en koud is. Hang daarom voor de winter een nestkast op in uw tuin of op uw balkon. Het voordeel is dat vogels aan de kast wennen en in het voorjaar eerder in deze kast zullen gaan broeden. Het is wel belangrijk om gebruikte nestkasten schoon te maken en te ontdoen van ongedierte.

... er een unieke waarneming is gedaan voor de Noord-Hollandse kust van twee groepen van 10 tuimelaars die het Marsdiep, het zeegat tussen Texel en Den Helder, inzwommen?

Op basis van foto's van de rugvinnen konden Schotse onderzoekers de tuimelaars identificeren als Schotse tuimelaars. Dit blijkt de meest verafgelegen terugmelding van deze groep tuimelaars buiten de Britse eilanden.

... Roodborsten trekvogels zijn?

De Roodborst die u 's winters in uw tuin treft zijn Scandinavische vogels die naar West-Europa afzakken. 'Onze' Roodborsten zitten in Spanje en Portugal. De oudst bekende Roodborst, vastgesteld aan de hand van een ring, komt uit Nederland en was 20 jaar en 6 maanden.

... je stadsnatuur meer ruimte kan geven? 5 Tips om zelf aan de slag te gaan:

- ▶ Ga natuurlijk tuinieren met inheemse planten (ga naar mijnvogeltuin.nl voor geschikte planten, bomen en struiken voor uw tuin).
- ▶ Leg een minivijver aan.
- ▶ Zorg voor nestgelegenheid aan uw huis.
- ▶ Vergroen ook uw balkon en daken.
- ▶ Vergroen uw gevel met muurplanten (wortels van echte muurplanten beschadigen de gevel niet). Overigens, de 'Checklist groen bouwen' helpt u bij het nemen van beslissingen rond verbouwen en renoveren.

... trekvogels in de nazomer zoveel eten dat ze soms wel 2x zo zwaar worden als normaal en dat ze alle energie uit dat voedsel opslaan als vet?

Dat vet is nodig om non-stop lange afstanden te vliegen en onherbergzame gebieden over te steken (zee, woestijn, bergen). Vet is de ideale manier om energie in het lichaam te bewaren. Het is compact (gemakkelijk mee te dragen), geeft veel energie (om door te vliegen), en produceert weinig afvalstoffen (waardoor spieren minder snel verzuren). Let op: niet goed voor soorten als de mens.

Martha van der Lem